

Araştırma Makalesi

Romantik Bağlanmanın Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Examination Of Romantic Attachment According To Various Variables

<p>Adem DAĞ Doç.Dr. Bursa Teknik Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi adem.dag@btu.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-8548-7599</p>	<p>Ali Fuat ERSOY Prof. Dr., Karabük Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi alifuatersoy@karabuk.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-7665-6741</p>
---	---

Makale Geliş Tarihi	Makale Kabul Tarihi
11.02.2022	10.05.2022

Öz

İnsan doğduğu andan ölünceye kadar diğer insanlarla kurduğu duygusal, sosyal ve fiziksel bağın etkisi altındadır. İnsanın güvenli bağlanması yaşam doyumunu ve kurduğu sosyal ilişkileri doğrudan etkilemektedir. Fakat insanlar farklı stillerde bağlanmaktadır. Bu araştırmanın amacı romantik bağlanmayı etkileyen değişkenleri ortaya çıkartmaktır. Araştırma niceliksel desende tasarlanmıştır. Veri toplama aracı olarak; Karakurt'un 2001 yılında geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yaptığı, 9 maddeden oluşan yedili likert "Duygusal Bağımlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verileri web anketi yoluyla geliş güzel örneklem yöntemi ile 200 katılımcıdan toplanmıştır. Veriler SPSS-25 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma verileri normallik koşulunu sağlamadığı için nonparametrik testler (Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis-H) tercih edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinden romantik bağlanmanın; cinsiyet, medeni durum, ekonomik düzey ve çocuk sahibi olmak değişkenlerine bağlı olarak farklılaştığı sonucu bulunmuştur ($p<0,05$). Eğitim düzeyi ve yaş değişkenlerinin romantik bağlanmada farklılık yaratmadığı sonucu gözlenmiştir ($p>0,05$). İnsan hayatında ki önemli faktörlerden bir tanesi olan romantik bağlanmanın evli ve çocuk sahibi katılımcılarda daha yüksek çıkması aile kurumunun önemini ortaya çıkartmıştır. Erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha yüksek oranda romantik bağlanması araştırmanın beklenmedik sonucudur. Hayatının her döneminde bir gelişim görevi olarak bağlanmak, insanın psikolojik ve sosyal ruh haline doğrudan etki etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağlanmak, Duygusal bağımlılık, Güven, Romantik bağlanma, Yakınlık

Abstract

A person is under the influence of the emotional, social and physical bond they establish with other people from the moment they are born until they die. A person's secure attachment directly affects life satisfaction and social relationships. But people connect in different styles. The aim of this research is to reveal the variables that affect romantic attachment. The research was designed in a quantitative design. As a data collection tool; A seven-point Likert "Emotional Dependency Scale" consisting of 9 items, which Karakurt conducted a validity and reliability study in 2001, was used. Research data were collected from 200 participants with random sample using the web survey method. The data were analyzed with the SPSS-25 program. Nonparametric tests (Mann Whitney-U and Kruskal Wallis-H) were preferred because the research data did not meet the normality condition. From the analysis of the research data, romantic attachment; It was found that the results differed depending on the variables of gender, marital status, economic level and having a child ($p<0.05$). It was found that education level and age variables did not make a difference in romantic attachment ($p>0.05$). The fact that romantic attachment, which is one of the important factors in human life, was higher in married and child-bearing participants revealed the importance of the family institution. The higher rate of romantic attachment of male participants than female participants is an unexpected result of the study. Being attached as a developmental task in every period of his life directly affects the psychological and social mood of the person.

Keywords: Attach, Emotional Dependency, Confidence, Romantic Attachment, Intimacy

Önerilen Atf /Suggested Citation

Dağ, A., Ersoy, A.F., 2022 Romantik Bağlanmanın Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi, 57(2), 997-1007.

1. Giriş

Bağlanma kuramı, genel bir bakış açısıyla, insanları duygusal olarak birbirine bağlayan çeşitli faktörleri açıklamaya yönelik bir kuramsal yaklaşımdır. Özel anlamıyla ise bebeklik döneminde bebek ile annesi veya temel bakıcısı arasında kurulan ilk bağlanmanın erişkinlik döneminde diğer insanlarla olan ilişkilerdeki beklentilerinin temelini meydana getiren kuramdır (Budak, 2017: 102). Bağlanma Kuramı, özünde kelimenin tam anlamıyla mecazi olarak uzamsal bir kuramdır: Sevdiğim kişiye yakın olduğumda kendimi iyi hissediyorum, uzaktayken endişeli, üzgün veya yalnızım. Bağlanmaya bakmak, duymak ve tutmak aracılık eder: Sevdiğimin görüntüsü ruhumu yükseltir, yaklaşmasının sesi hoş bir beklenti uyandırır (Holmes, 2014: 53). Bağlanma Kuramının temel bir ilkesi, her yaşta insanın birincil bağlanma figürünü diğerlerinden daha fazla tercih etmesidir; bu genellikle birincil bağlanma figürü olarak biyolojik anneye, ancak zorunlu olmamakla birlikte, zamanla romantik bir eşe dönüşecektir (Bowlby, 2004: 17). Bağlanma insan hayatının her döneminde var olan; insanın ruh sağlığı ve yaşam doyumunu doğrudan etkileyen bir gerçekliktir.

Bağlanma kuramı, yetişkinlerin romantik ilişkilerde yakınlığı algılayışı ve tepkileriyle ilgili olarak çocuklukta paralel üç ana bağlanma biçimi olduğunu göstermektedir. Bu bağlanma biçimleri: a) Güvenli, b) Kaygılı ve c) Kaçınan olarak ifade edilmektedir. Basit bir şekilde ifade edersek; güvenli bağlanan insanlar yakınlık konusunda oldukça rahattır, genellikle sevecen ve sevgi doludur. Kaygılı bağlanan insanlar yakınlık ihtiyacı hissederler, akılları genellikle ilişkileriyle meşguldür ve partnerinin romantik ilgilerine karşılık verip veremeyeceği konusunda endişe duymaktadır. Kaçınan insanlar romantik ilişkide yakınlığı özgürlüğün kaybedilmesiyle eş tutar ve sürekli asgari düzeyde tutma mücadelesindedirler (Levine ve Heller, 2021: 15). Romantik bağlanma biçimlerinin son hali Bartholomew (1990), Bartholomew ve Horowitz (1991) tarafından geliştirilmiştir. Bu kuramcılar, Hazan ve Shaver'in (1887) kendilik ve diğerleri (self and other) üçlü bağlanma tarzı modeline ilave olarak olumluluk durumunu da ekleyerek dördü bağlanma stilini meydana getirmişlerdir. Dördü bağlanma modelinin biçimlerine baktığımızda; a) Güvenli bağlanma, b) Saplantılı bağlanma, c) Korkulu-kaçınan bağlanma ve d) Kayıtsız-kaçınan bağlanma stillerinden meydana geldiğini görmekteyiz (Bartholomew ve Horowitz, 1991; akt. Sarıçam, 2019: 97). Bazen bir insanda yukarıda bahsedilen tek bir bağlanma stili yerine iç içe geçmiş farklı bağlanma stillerinin birleşimini de görebiliriz.

Romantik ilişkiler, insanın yakın ilişkileri çatısı altında incelenmektedir. Aşk ilişkisi olarak da isimlendirilen romantik ilişkiler, yakınlık, tutku ve özgür irade ile katılma vb. çeşitli bileşenlerden meydana gelmektedir (Sternberg, 1986; Akt. Terzi, 2014: 101). Aynı zamanda, diğer bir insanla romantik ilişkiler geliştirmek, yetişkinlerin kimlik keşiflerini ortaya çıkartmaları için bir gelişim görevidir (Eryılmaz ve Ercan, 2010: 394). Romantik ilişkilerin insanın diğer yakın ilişki biçimlerinde olduğu gibi, (a) Bağlanma, sevgi ve aşk duyguları, (b) Psikolojik ihtiyaçların karşılanması ve (c) Karşılıklı bağlılık olmak üzere üç önemli fonksiyonu vardır. Fakat bazı romantik ilişkiler bu önemli fonksiyonlardan hepsine sahip olmayabilmektedir (Hindle, 1979; Akt. Kılıç, 2021: 402). İnsan yakın ilişki ihtiyacı hisseden bir varlıktır. Romantik ilişkiler insan gelişiminin doğal bir parçasıdır. Bu araştırmanın amacı romantik bağlanmanın; cinsiyet, medeni durum, ekonomik düzey, eğitim düzeyi, yaş, ve çocuk sahibi olmak değişkenlerine göre karşılaştırmalı analizini yapmaktır. İnsan gelişiminin önemli bir parçası olan romantik bağlanma için bu çalışmada 6 hipotez oluşturulmuştur.

Araştırmanın Hipotezleri:

H1: Romantik bağlanma cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H2: Romantik bağlanma medeni durum değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H3: Romantik bağlanma ekonomik düzey değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H4: Romantik bağlanma eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H5: Romantik bağlanma yaş değişkenine göre farklılaşmaktadır.

H6: Romantik bağlanma çocuk sahibi olmak/olmamak değişkenine göre farklılaşmaktadır.

Bu araştırma farklı demografik değişkenlerin romantik bağlanma üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçladığı için önemlidir. Günümüz de aile yapısının değişimi ve dönüşümü, boşanma oranlarının artması, evlilik yaşının ileri tarihe ertelenmesi, pandemi dönemi ekonomik koşulların ağırlaşması vb. nedenlerle duygusal bağlanmayı ölçmeyi amaçladığı için bu araştırma önemlidir.

2. Yöntem

Bu araştırma nicel desende tasarlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Karakurt'un (2001) geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yaptığı "Duygusal Bağımlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Yazardan mail yoluyla ölçek kullanma izni alınmıştır. "Duygusal Bağımlılık Ölçeği" toplam 9 maddeden meydana gelen 7'li Likert bir ölçektir. "Duygusal Bağımlılık Ölçeğinin" bir maddesi (4. madde) ters kodlanmıştır. Ölçeğe altı sorudan oluşan sosyal ve demografik bilgiler envanteri eklenmiştir. "Duygusal Bağımlılık Ölçeği"nin bu araştırma için Cronbach Alpha değeri 0,879 olarak bulunmuştur. Araştırma verileri COVID-19 dolayısıyla web yoluyla toplanmıştır. Araştırmada gelişmiş güzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örnekleme toplam 200 katılımcıdan meydana gelmektedir. Araştırmanın verileri SPSS-25 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma verileri SPSS-25 programına yüklenmiş, ölçeğin ters kodlanmış maddesinin çevrilmesi yapılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılmadığı ve varyansların homojen olmadığı anlaşıldığından dolayı Nonparametrik Testler yapılmaya karar verilmiştir. Araştırmanın 2 kategorili değişkenleri (cinsiyet ve çocuk sahibi olmak/olmamak) Mann Whitney-U Testi, 2 den fazla kategorili değişkenleri (medeni durum, eğitim düzeyi, gelir düzeyi ve yaş) Kruskal Wallis-H testi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. P değeri $0,01 \leq p < 0,05$; yorumu istatistiksel anlamlılıktır. P değeri, sosyal bilimler analiz programlarında 'sig.' kısaltması ile okunur. 'Sig.' Kısaltması "significance; anlamlılık" kelimesine karşılık gelmektedir (Kul, 2014: 12).

3. Bulgular

Bu bölümde katılımcıların sosyal ve demografik özellikleri, Duygusal Bağımlılık Ölçeği puan ortalamaları ve araştırma sürecinde elde edilen verilere uygulanan Mann Whitney-U Testi ve Kruskal Wallis-H Testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyal ve Demografik Özellikleri

		Sayı	%
Cinsiyet	Kadın	141	70,5
	Erkek	59	29,5
Medeni durum	Evli	95	47,5
	Bekâr	94	47,0
	Boşanmış	11	5,5
Eğitim düzeyi	İlköğretim	9	4,5
	Lise	35	17,5
	Üniversite	119	59,5
	Lisans Üstü	37	18,5
Gelir düzeyi	3.500 TL ve daha az	73	36,5
	3.501-7.500 TL	73	36,5
	7.501-12.500 TL	33	16,5
	12.501+ TL	21	10,5
Yaş grubu	30 ve daha küçük	92	46,0
	31-44	71	35,5
	45 ve Üstü	37	18,5
Çocuk sahibi olma durumu	Evet	95	47,5
	Hayır	105	52,5

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %70,5'i kadın, %29,5'i erkeklerden meydana gelmektedir. Katılımcıların %47,5'i evli, %47,0'ı bekâr ve %5,5'i boşanmıştır. Katılımcıların %4,5'i ilköğretim, %17,5'i lise, %59,5'i üniversite ve %18,5'i lisansüstü eğitimi mezundur. Katılımcıların %36,5'i 3.500 TL ve daha az, %36,5'i 3.501-7.500 TL, %16,5'i 7.501-12.500 TL ve %10,5'i 12.501 TL ve üstü gelir düzeyine sahiptir. Katılımcıların %46,0'ı 18-30 yaş, %35,5'i 31-44 yaş ve %18,5'i 45 ve üstü yaş olduğu görülmektedir. Katılımcıların %47,5'inin çocuğu varken, %52,5'inin çocuğu yoktur.

Tablo 2. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puan Ortalamaları

	Ölçek Min-Mak Puanları	Elde Edilen Min-Mak Puanları	Ort±SS
Duygusal Bağımlılık Ölçeği	9-63	9-63	34,3300±13,00526

Tablo 2 incelendiğinde, Duygusal Bağımlılık Ölçeği uygulamasında elde edilen en küçük puan 9, en yüksek puan 63 olduğu görülmektedir. Ölçek ortalama puanı 34,3300, standart sapması ise 13,00526'dır.

Tablo 3. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney-U Testi

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum sıra$	U	z	p
Duygusal Bağımlılık	Kadın	141	88,49	12476,50	2465,500	-4,540	,000***
	Erkek	59	129,21	7623,50			
	Toplam	200					

P<0,05***

Tablo 3 incelendiğinde kadınların duygusal bağımlılık puanları (\bar{x} =31,6028) ile erkeklerin (\bar{x} =40,8425) duygusal bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0,05). Erkekler kadınlara göre romantik ilişkide bulunduğu kişiye daha çok duygusal bağlanmaktadır. H1 doğrulanmıştır.

Tablo 4. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	p
Duygusal Bağımlılık	Evli	95	120,53	22,748	2	,000***
	Bekâr	94	84,38			
	Boşanmış	11	65,32			

P<0,05***

Tablo 4 incelendiğinde evliler (\bar{x} =38,8737), bekârlar (\bar{x} =30,6489) ve boşanmışlar (\bar{x} =26,5455) arasında duygusal bağımlılık puanları bakımından anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0,05). Hangi gruplar arasında farklılığın olduğunu anlamak için yapılan post hoc testi (Games-Howell) sonucunda evli katılımcılar ile bekâr ve boşanmış katılımcıların duygusal bağımlılık puanlarının anlamlı farklılaştığı görülmektedir. Evli medeni duruma sahip bireyler romantik ilişkide buldukları kişiye daha çok duygusal bağlanmaktadır. H2 doğrulanmıştır.

Tablo 5. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puanlarının Gelir Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	p
Duygusal Bağımlılık	3.500 TL ve daha az	73	79,38	17,655	3	,001***
	3.501-7.500 TL	73	106,00			
	7.501-12.500 TL	33	123,41			
	12.501 TL ve Üstü	21	118,79			

P<0,05***

Tablo 5 incelendiğinde, 0-3.500 TL gelir grubu (\bar{x} =29,6301), 3.501-7.500 TL gelir grubu (\bar{x} =35,5205), 7.501-12.500 TL gelir grubu (\bar{x} =39,5455) ve 12.501 TL ve üstü gelir grubu (\bar{x} =38,3333) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0,05). Hangi gruplar arasında farklılığın olduğunu anlamak için yapılan post hoc testi (Games-Howell) sonucunda geliri 3.500 TL ve daha az olan gelir grubu ile diğer gelir grupları arasında duygusal bağımlılık puanlarının anlamlı farklılaştığı görülmektedir. Gelir düzeyi azaldıkça romantik ilişkide bulunulan bireye bağlanma düzeyi de azalmaktadır. H3 doğrulanmıştır.

Tablo 6. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	p
Duygusal Bağımlılık	İlköğretim	9	126,56	2,334	3	,506
	Lise	35	98,49			
	Ön Lisans/Lisans	119	97,79			
	Yüksek Lisans/Doktora	37	104,80			

P>0,05

Tablo 6 incelendiğinde, ilköğretim (\bar{x} =40,3333), lise (\bar{x} =33,6857), üniversite (\bar{x} =33,8319) ve lisansüstü (\bar{x} = 35,0811) grupları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (p>0,05). Eğitim düzeyi ile romantik ilişkide bulunulan bireye bağlanma düzeyi arasında bir ilişki yoktur. H4 doğrulanamamıştır.

Tablo 7. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	p
Duygusal Bağımlılık	18-30	92	90,79	4,921	2	,085
	31-44	71	107,35			
	45 ve Üstü	37	111,50			

P>0,05

Tablo 7 incelendiğinde, 18-30 yaş grubu (\bar{x} =32,1304), 31-44 yaş grubu (\bar{x} =36,0423) ve 45+ yaş grubu (\bar{x} =36,5135) arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (p>0,05). Yaş ile romantik ilişkide bulunulan bireye bağlanma düzeyi arasında bir ilişki yoktur. H5 doğrulanamamıştır.

Tablo 8. Duygusal Bağımlılık Ölçeği Puanlarının Çocuk Sahibi Olmak Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney-U Testi

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\sum_{sıra}$	U	z	p
Duygusal Bağımlılık	Evet	95	113,47	10779,50	3755,500	-3,015	,003**
	Hayır	105	88,77	9320,50			
	Toplam	200					

P<0,05**

Tablo 8 incelendiğinde çocuğu olan katılımcıların duygusal bağımlılık puanları (\bar{x} =37,2105) ile çocuğu olmayan katılımcıların (\bar{x} =31,7238) duygusal bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0,05). Çocuğu olan katılımcılar olmayanlara göre romantik ilişkide bulunduğu kişiye daha çok duygusal bağlanmaktadır. H6 doğrulanmıştır.

4. Sonuç

Araştırma sürecinde elde edilen bulguların analizinden; erkeklerin kadınlara göre romantik ilişkide bulunduğu kişiye daha çok duygusal bağlanmakta olduğu sonucu bulunmuştur. Erkekler kadınlara göre daha duygusaldır. Bu durumu ağırlaşan ekonomik yaşam koşullarının getirdiği dayatmalara bağlı olarak erkeğin daha çok çalışmak zorunda kalması ve kültürel nedenler ile açıklayabiliriz. Camarillo, Ferre, Echeburúa ve Amor'un (2020) İspanya'da yaptıkları: "Partner's Emotional Dependency Scale: Psychometrics." isimli, 53 erkek ve 113 kadının katıldığı niceliksel bir çalışmada; kadın ve erkeler arasında duygusal bağımlılık açısından herhangi bir fark bulunamamıştır. Bu araştırma Camarillo, Ferre, Echeburúa ve Amor'un (2020) İspanya'da yaptıkları araştırmadan farklı sonuçlar bulmuştur. Benzer bir araştırmayı; Jiménez ve Hernández'in (2014) İspanya'da yapmıştır, "Emotional Dependency Based on the Gender of Young Adolescents in Almeria, Spain." İsimli 238 öğrencinin katıldığı niceliksel bir çalışmada duygusal bağlılığın cinsiyet değişkenine bağımlı olmadığı sonucu bulunmuştur. Bu araştırmada Jiménez ve Hernández'in (2014) İspanya'da yaptıkları araştırmadan farklı sonuçlar elde edilmiştir. Türkiye'de romantik bağlanmada cinsiyetin belirleyici olmasını kültürel farklılıkla açıklayabiliriz.

Araştırma sürecinde elde edilen bulguların analizinden; evli medeni duruma sahip bireyler romantik ilişkide buldukları kişiye daha çok duygusal bağlandığı sonucu bulunmuştur. Girgin ve Aytek-Şık'ın (2018) yaptıkları; "Çatalca'da Yaşayan Evli Bireylerin Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık Düzeyi ve Evlilik Doyumu Arasındaki İlişki" isimli çalışmada, bağlanma biçimleri, kıskançlık ve evlilik doyumu ile değişkenler (yaş, eğitim ve çocuk sayısı) arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu araştırma Girgin ve Aytek-Şık'ın (2018) Çatalca'da yaptıkları araştırmadan farklı sonuçlar elde edilmiştir. Diğer medeni durum kategorileri ile kıyaslandığında evliler aile sorumluluğu ve hayatı eşleriyle paylaşmaları nedeniyle daha duygusal davranmaktadır. Bu durumu ağırlaşan ekonomik hayat şartları, aile yapısının dönüşümü ve örneklemin farklılığıyla açıklayabiliriz.

Araştırma sürecinden elde edilen bulgulardan; gelir düzeyi azaldıkça romantik ilişkide bulunan bireye bağlanma düzeyinin azaldığı sonucu bulunmuştur. Gelir düzeyi yükseldikçe romantik ilişkide bulunan bireye karşı daha duygusal bağlanılmaktadır. Eğitim düzeyi ile romantik bağlanma arasında bir ilişki bulunamamıştır. Yaş değişkeni ile romantik bağlanma arasında bir ilişki bulunmamıştır. Çocuk sahibi olan katılımcılar çocuğu olmayanlara göre romantik ilişkide buldukları kişiye daha çok duygusal bağlanmaktadır. Çocuk sahibi olmanın romantik bağlanmanın önemli bir etkeni olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 9. Sonuç Tablosu

H	Hipotezler	Test	p	Sonuç
H1	Romantik bağlanma cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaktadır.	Mann Whitney-U Testi	,000***	Kabul
H2	Romantik bağlanma medeni durum değişkenine göre farklılaşmaktadır.	Kruskal Wallis-H Testi	,000***	Kabul
H3	Romantik bağlanma ekonomik düzey değişkenine göre farklılaşmaktadır.	Kruskal Wallis-H Testi	,001**	Kabul
H4	Romantik bağlanma eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşmaktadır.	Kruskal Wallis-H Testi	,506	Red
H5	Romantik bağlanma yaş değişkenine göre farklılaşmaktadır.	Kruskal Wallis-H Testi	,085	Red
H6	Romantik bağlanma çocuk sahibi olmak/olmamak değişkenine göre farklılaşmaktadır.	Mann Whitney-U Testi	,003**	Kabul

Tablo 9 incelendiğinde romantik bağlanmanın cinsiyet, medeni durum, ekonomik gelir ve çocuk sahibi olmak değişkenlerine bağlı olarak farklılaştığı görülmektedir. Pandeminin zor koşulları, ağır ekonomik problemler ve artan boşanma oranları insan hayatını birçok açıdan zorlamaktadır. İnsanın bu zor dönemde bir insana bağlanması ve hayatın zorluklarını birlikte göğüslemesi güvenli bağlanmanın ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Evli ve çocuk sahibi katılımcıların duygusal bağlanma puanlarının daha yüksek çıkması bunun en önemli göstergesidir.

Eurostat 2022 verilerine göre Türkiye’de ki boşanma oranları Avrupa’nın 27 ülkesinin ortalamasının üzerindedir. Eşler arasındaki romantik bağlanma ile gelir düzeyi arasındaki ilişki dikkate alındığında; evli çiftler arasındaki romantik bağın yok olması ile boşanma arasında doğrusal bir ilişki kurabiliriz. Türkiye’de ailelere daha çok sosyal yardım yapılması ve ebeveynlerin iş bulma imkânlarının artırılması bu araştırmanın önerisidir.

Kaynakça

- Bowlby, R. S. (2004). *Fifty Years Of Attachment Theory (Fifty Years Of Attachment Theory p.11-26)*. London: Published by Karnac.
- Budak, S. (2017). *Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Camarillo, L. Ferre, F. Echeburúa, E. ve Amor, P. (2020). Partner’s Emotional Dependency Scale: Psychometrics. *Actas espanolas de psiquiatria* 2020/07/01, 145, 53, 48.
- Eryılmaz, A. ve Ercan, L. (2010). Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma ve Başa Çıkma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (2) , 381-397. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/16692/173489>
- Girgin, B. ve Şık, B. A. (2018). Çatalca’da Yaşayan Evli Bireylerin Bağlanma Stilleri, Romantik Kıskançlık Düzeyleri ve Evlilik Doyumları Arasındaki İlişki. *Aydın Sağlık Dergisi*, 4 (2) , 41-54. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asder/issue/43459/530258>
- Holmes, J. (2014). *John Bowlby and Attachment Theory*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Jiménez, A. J. ve Hernández-R. (2014). Emotional Dependency Based on the Gender of Young Adolescents in Almeria, Spain. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, , 132, Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/275543688_Emotional_Dependency_Based_on_the_Gender_of_Young_Adolescents_in_Almeria_Spain
- Karakurt, G. (2001). *The impact of adult attachment styles on romantic jealousy* (Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

- Kılıç, B. (2021). Romantik İlişkilerde Psikolojik İyi Oluş ve İlişki Boyutları Üzerine Bir İnceleme. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 10 (2) , 401-417. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ssrj/issue/62436/900018>
- Kul, S. (2014). İstatistik Sonuçlarının Yorumu: P Değeri ve Güven Aralığı Nedir?, *Türk Toraks Derneği*, 11-13, DOI:10.5152/pb.2014.003
- Levine, A., Heller, R. (2021). *Bağlanma Aşkı Bulmanın ve Korumanın Bilimsel Yolları* (Ebrar Güldemler Çev.). İstanbul: Aganta Kitap.
- Sarıçam, H. (2019). Romantik Bağlanma (92-106) *Psikolojide Güncel Kavramlar 3 Aile-Evlilik* (Ahmet Akın, Eyüp Çelik Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Terzi, S. (2014). Romantik İlişkilerde Bağlanma Yaralanmalarına Yol Açan Olaylar: Nitel Bir Çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12 (2) , 99-108. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26088/274926>

Research Article

Romantik Bağlanmanın Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Examination Of Romantic Attachment According To Various Variables

<p>Adem DAĞ Doç.Dr. Bursa Teknik Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi adem.dag@btu.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-8548-7599</p>	<p>Ali Fuat ERSOY Prof. Dr., Karabük Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi alifuatersoy@karabuk.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-7665-6741</p>
---	---

Extensive Summary

Introduction

Since human is a social creature they need to establish social relations with other people from the moment they are born until their death. Human needs to be connected as a social creature. Connecting is an important developmental task regarding human life. A person who is attached to his mother or caregiver from the moment of birth continues to feel the same need for attachment in adulthood. Having a figure to connect with in the adulthood is important for meeting life's challenges and sharing life. People get attached to other people in different ways, depending on their personality traits and life experiences. Attachment theory is a theory that explains human attachment styles and ways.

During adulthood, people become emotionally attached to the other people. People want to spend time with the person they love or feel close to. A baby, who is happy with the presence of their mother or caregiver during their infancy, searches for a figure that they will love, trust and be excited about in their adulthood.

There are different theoretical approaches to explain attachment in the adulthood. The generally accepted view explaining attachment in adulthood is can be explained under three headings; attachment based on trust, attachment based on anxiety and attachment based on distancing. Naturally, it is very difficult to explain each person's attachment style with a single theoretical approach. Because people's individual differences and the meanings they attribute to relationships (intimacy, passion, trust, etc.) are different from each other.

The aim of this research is to reveal the importance of romantic attachment in human relations with different parameters. This research is important because it aims to reveal which variables differ in romantic attachment during adulthood. Divorce rates are increasing for reasons such as COVID-19, immigration, economic crises etc. and differences regarding individual lifestyles are increasing. In this context, this research is important as it aims to reveal the transformation of romantic relationships between people.

Dataset and Methodology

This research was designed in a quantitative design. As a data collection tool, a seven-point Likert "Emotional Dependence" scale consisting of 9 items, whose validity and reliability studies were conducted by Karakurt in 2001, was used. After obtaining permission to use the scale, the ethics committee permission of the research was obtained. The research data were collected from 200 participants with the random sampling method via a web survey. Research data were analyzed with SPSS-25 program. First of all, it was examined whether the data were normally distributed or not. Nonparametric tests because the research data do not meet the normality condition; Mann Whitney- U and Kruskal Wallis- H were preferred. Post hoc tests were conducted to find out which of the more than two categorical variables and whether there was a difference between them. The significance level of

the research data was accepted as 0.05. The findings obtained from the research data are explained with the attachment theory.

Result

According to the analysis of the research data, it was found that romantic attachment differs according to gender. The emotional dependence scores of the women were $\bar{x}= 31.6028$ and the emotional dependency scores of the men were $\bar{x}= 40.8425$. There is a significant difference between the emotional dependence scores of women and men ($p < 0.05$). It can be said that men are more strongly attached to the female figure in romantic relationships. This finding confirmed the first hypothesis of the study. This finding is an unexpected result of the research.

According to the analysis of the research of data, it was found that romantic attachment differs according to the marital status variable. It was found that the emotional attachment scores of the married people were $\bar{x}= 38.8737$, the emotional attachment scores of the singles were $\bar{x}= 30.6489$, and the emotional attachment scores of the divorced were $\bar{x}= 26.5455$. There is a significant difference between marital status and emotional dependence scores ($p < 0.05$). Married individuals are more strongly attached to the other person than single or divorced individuals in romantic relationships. This finding confirmed the second hypothesis of the study.

According to the analysis of the research of data, it was found that romantic attachment differs according to income status. The emotional dependency scores of the participants with an income of 0-3,500 TL were found as $\bar{x}= 29.6301$. The emotional dependency scores of the participants with an income between 3,501 and 7,500 TL were found as $\bar{x}= 35,5205$. The emotional dependency scores of the participants with an income between 7.501 and 12.500 TL were found as $\bar{x}= 39.5455$. 12.501 TL and higher income earner's emotional dependency points are founded as $\bar{x}= 38,3333$. There is a significant difference between income level and emotional dependence ($p < 0.05$). It can be said that the higher the income level, the stronger the attachment gets. Likewise, as the income level decreases, the emotional dependency scores also decrease. This finding confirms the third proposition of the study.

According to the analysis of the data, it was found that romantic attachment did not differ according to education level. Emotional dependency scores by education levels are found as $\bar{x}= 40.3333$ for primary school graduates, $\bar{x}= 33.6857$ for high school graduates, $\bar{x}= 35.8319$ for university graduates, and $\bar{x}= 35.0811$ for graduate education. There is no difference between the education level of the participants and their emotional scores ($p > 0.05$).

It was found that the romantic attachment does not differ according to the age variable. Emotional attachment scores are found as; $\bar{x}=32,1304$ for 18- 30 ages , $\bar{x}= 36,0423$ for ages 31- 44 and $\bar{x}= 36,5135$ for people 45+. There is not a significant difference between the age variable and emotional attachment ($p > 0,05$).

According to the analysis of the research of data, it was found that romantic attachment differs according to the variable of having/not having children. The emotional dependency scores of the participants with children were $\bar{x}= 37,2105$ and the emotional dependency scores of the participants without children were $\bar{x}= 31,7238$. There is a significant difference between the emotional dependence scores of the participants with and without children ($p < 0.05$). It can be said that those who have children are more strongly attached to the other figure in romantic relationships than those who do not have children. This finding confirmed the sixth hypothesis of the study.

According to the analysis of the findings of the study, it was found that romantic attachment differs according to gender, marital status, income level and having or not having children.

The divorce rate is increasing due to the negative conditions created by COVID-19 and severe economic and social problems. The rapidly increasing divorce rates leave people's lives in a difficult situation in many respects. Likewise, the changing family structure, the position of the woman and the changes in the social structure affect the romantic attachment process in adulthood. Postponing the age of marriage to a later date, not wanting to have children, or the thought of having a minimum number of children also affect romantic attachment.

According to the analysis of datas during the research process; It was found that men are more emotionally attached to the person they are in a romantic relationship with than women. Men are more emotional than women. In the Camarillo, Ferre, Echeburúa and Amor's study (2020) in Spain: "Partner's Emotional Dependency Scale: Psychometrics." named, in a quantitative study in which 53 men and 113 women participated; No difference was found between men and women in terms of emotional dependence. This research found different results from the research conducted by Camarillo, Ferre, Echeburúa, and Amor (2020) in Spain. A similar research; It was done by Jiménez and Hernández (2014) in Spain, "Emotional Dependency Based on the Gender of Young Adolescents in Almeria, Spain." In a quantitative study with the participation of 238 students named, it was found that emotional commitment was not dependent on the gender variable. In this study, different results were obtained from the research conducted by Jiménez and Hernández (2014) in Spain. The determinant of gender in romantic attachment in Turkey can be explained by cultural differences.

According to the analysis of datas during the research process; Married individuals with marital status were found to be more emotionally attached to their romantic partners. In the Girgin and Aytek-Şık' study (2018) ; named "The Relationship Between Attachment Styles, Romantic Jealousy Level and Marriage Satisfaction of Married Individuals Living in Çatalca", no relationship was found between attachment styles, jealousy and marital satisfaction and variables (age, education and number of children). This research yielded different results from the research conducted by Girgin and Aytek-Şık (2018) in Çatalca. Compared to other marital status categories, married people act more emotionally because they share family responsibilities and life with their spouses. We can explain this situation with the worsening economic life conditions, the transformation of the family structure and the difference in the sample.

According to the findings obtained from the research; It was found that as the income level decreases, the level of attachment to the romantic partner decrease. The higher the income level, the more one gets emotionally attached to the individual they are in romantic relationship with . No relationship was found between education level and romantic attachment. No relationship was found between the age variable and romantic attachment. Participants who have children are more emotionally attached to the person they are in a romantic relationship with than those who do not have children. We can say that having a child is an important factor of romantic attachment.